

Framst.nr 27/1971.

STORA UTSKOTTETS betänkande nr 44/1970-71 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om Ålands landskapsstyrelse och till landskapslag om landskapets finansförvaltning.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 39/1970-71, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Efter behandling av ärendet har stora utskottet beslutat omfatta det i lagutskottets ovannämnda betänkande framställda första lagförslaget med följande ändringar:

1 §. I 1 mom. har stora utskottet i avseende å förtydligande ersatt uttrycket "tillsättes en landskapsstyrelse" med "tillsätter landstinget en landskapsstyrelse".

I 2 mom. har stora utskottet inskjutit ordet "jämväl" framför "gälla ersättaren".

2 §. I 1 mom. början har stora utskottet vidtagit en omstilisering sålunda att momentet föreslås börja: "På landskapsstyrelsen ankommer...".

I 2 mom. har begreppet "förvaltningsorgan" av stora utskottet utbytts mot "organ för ärendenas beredning".

6 §. Stora utskottet har ersatt uttrycket "ärendets anhängiggörande" med "ett ärendes anhängiggörande". Dessutom har i avseende å förtydligande efter hänvisningen till 5 § tillagts 2 mom.

7 §. I 3 mom. har stora utskottet ansett att skriftligt samtycke bör föreligga även för mottagande av uppdrag som vicelantråd, varför en häremot svarande ändring av stadgandet genomförts.

11 §. I fråga om möjligheten att delegera vissa ärenden till ordinarie landskapsstyrelseledamots avgörande vid enskild föredragning har stora utskottet till dess vidare erfarenheter av det nya systemet vunnits funnit det motiverat att begränsa dylika avgöranden till ärenden rörande bidrag och lån från visst angivet moment i landskapets årsstater, då i dess helhet eller i begränsad omfattning, samt till vad som angivits under 2 punkten i förslaget under ytterligare förutsättning att delegeringen i samtliga fall grundar sig på landskapsstyrelsens enhälliga beslut. En häremot svarande ändring av 2 och 3 mom. har därför av stora utskottet företagits.

15 §. Stora utskottet har förtydligat stadgandet om sammanträdesordförande i 1 mom. genom tillägg att vicelanträdet fungerar såsom ordförande vid förfall för lanträdet. För undvikande av upprepning har andra meningens i samma moment dessutom omstiliserats. Ytterligare har stora utskottet funnit det ändamålsenligt att under paragrafen intaga förvaltningslagens nuvarande stadgande under 7 § 5 mom.

20 §. Då det måste anses väsentligt att de grundläggande bestämmelserna angående ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen antages av Landstinget, har stora utskottet ansett att dessa bör meddelas i en särskild landskapslag. Stadgandet under 20 § har därför av utskottet omarbetats i överensstämmelse härmed.

21 §. Stora utskottet har med hänvisning till 1 § 3 mom. ersatt benämningen "landskapsstyrelsens centrala ämbetsverk" med "landskapets centrala ämbetsverk" i 1 mom.

22 §. Efter omröstning har stora utskottets majoritet (ordföranden Albin Johansson samt ledamöterna Börje Hagström, Gustav Adolf Boman, Olof M. Jansson och Elmer Jansson) funnit det mest ändamålsenligt att planläggnings- och byggnadsverksamheten angående ärenden skulle underställas näringsavdelningen, varför stora utskottet företagit en motsvarande omställning av 1 mom. 1 och 4 punkterna.

Ledamoten Erik Lundqvist har dessutom för sin del ansett att yrkesvägledningen lämpligen borde överföras till utbildningsavdelningens område.

24 §. Enär en hänvisning till självstyrelselagen ifråga om besvär över landskapsstyrelsens beslut med beaktande av besvärstadgandenas nuvarande utformning och den omständigheten att landskapsstyrelsen därtill i stöd av överenskommelseförordning handlägger på rikets allmänna förvaltning ankommande uppgifter för vilka särskilda besvärbestämmelser gäller, har stora utskottet för sin del funnit det motiverat att i 24 § endast intaga en allmän bestämmelse om att angående besvär över landskapsstyrelsens beslut gäller vad därom särskilt stadgats.

26 §. Enligt förslaget skulle närmare bestämmelser om tillämpningen och verkställigheten av lagen utfärdas genom landskapsförordning, vilket med beaktande av lagens endast grundläggande natur enligt stora utskottets förmenande icke är sakligt påkallat och dessutom står i strid mot lagstiftningspraxis i fråga om stiftande av lag med grundlagsenligt innehåll. Paragrafen har därför av stora utskottet föreslagits utgå. Detta så mycket hellre med ytterligare beaktande av den förutsatta särskilda lagstiftningen om dels närmare bestämmelser om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen (20 §), dels åter landskapets centrala ämbetsverk (23 §), vilka lagar i sin tur med fördel kan kompletteras med nödiga landskapsförordningar om deras tillämpning och verkställighet. På grund av stora utskottets ställningstagande har en omparagrafering av lagförslagets sista paragraf blivit nödvändig.

Vad sedan det andra lagförslaget beträffar har stora utskottet i övrigt omfattat det i lagutskottets mernämnda betänkande framställda förslaget, förutom att i 29 § ingående uttrycket "specialredovisare" i en-

-3-

lighet med den i lagen annars tillämpade terminologin ersatts med "underredovisare".

Med hänvisning till det ovan anförda får stora utskottet förtydligt samt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående första lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
om Ålands landskapsstyrelse.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänt.

1 §.

För handhavandet av landskapets allmänna självstyrelseförvaltning tillsätter landstinget en landskapsstyrelse, bestående av lantrådet och sex ordinarie ledamöter, samt personlig ersättare för envar ledamot. En av de ordinarie ledamöterna skall landstinget utse till vicelantråd för att vid förfall för lantrådet fullgöra dennes åligganden.

Vad i denna lag är föreskrivet om ordinarie ledamot skall jämväl gälla ersättaren, såvida ej annorlunda stadgas.

(3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

2 §.

På landskapsstyrelsen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra landstingets beslut och övriga förfoganden. Angående landskapsstyrelsens uppgifter i övrigt stadgas särskilt.

Landskapsstyrelsen må för fullgörandet av förvaltningsuppgifterna överföra ärenden på sätt i 11 § stadgas samt tillsätta särskilda organ för ärendenas beredning.

3 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

2 kap.

Lantråd och ledamöter.

4 - 5 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

6 §.

Meddelar lantrådet eller minst fyra av landskapsstyrelsens ordinarie ledamöter skriftligen, antingen i samband med ett ärendes anhängiggörande eller under dess behandling i landstinget, att landstingets avgörande på visst sätt innebär att lantrådet eller sagda ledamöter anser sig

-4-

sakna landstingets förtroende, skall, om sådant avgörande faller, nya ledamöter utses såsom i 5 § 2 mom. är stadgat. Har meddelandet lämnats av lantrådet, visar sådant avgörande att han icke äger landstingets förtroende.

7 §.

(1-2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Av kandidat för val av lantråd, vicelantråd eller ledamot i landskapsstyrelsen erfordras att han givit sitt skriftliga samtycke till att emottaga uppdraget.

8-9 §§.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

10 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

3 kap.

Ärendenas handläggning.

11 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Landskapsstyrelsen är likväl berättigad att genom enhälligt beslut till lantrådets eller till ordinarie landskapsstyrelseledamots avgörande vid enskild föredragning hänföra ärenden rörande

1) bidrag eller lån från visst angivet moment i landskapets årsstater, i dess helhet eller i begränsad omfattning; samt

2) beviljande av ålderstillägg, semester och tjänstledighet på grund av sjukdom eller havandeskap ävensom förordnande av vikarier och tillfälliga funktionärer.

I 2 mom. nämnt beslut om överföring till enskild föredragning upphäves om ordinarie medlem det påyrkar.

(4 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

12-14 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

15 §.

Ordförande vid landskapsstyrelsens sammanträden är lantrådet eller vid förfall för honom vicelantrådet. Vid förfall för båda dessa föres ordet av den till åren äldsta ordinarie ledamoten.

(2-3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Vid meningsskiljaktighet bör öppen omröstning verkställas. Faller rösterna lika, gäller som beslut den mening ordföranden biträtt.

16-19 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

20 §.

Närmare bestämmelser angående ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen meddelas i landskapslag.

4 kap.

Centrala ämbetsverket.

21 §.

Vid landskapets centrala ämbetsverk finnes för de särskilda förvaltningsgrenarna följande fem avdelningar:

- 1) kansliavdelningen;
- 2) finansavdelningen;
- 3) utbildningsavdelningen;
- 4) näringsavdelningen; samt
- 5) trafikavdelningen.

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

22 §.

Av ärenden, som ankommer på landskapsstyrelsen, föredrages

1) från kansliavdelningen, där kanslichefen och landskapssekreteraren är föredragande, ärenden, som angår åländsk hembygdsrätt, rätt att idka näring, rätt att äga jord, Nordiska rådet, allmän ordning och säkerhet, personalfrågor, kommunalförvaltning, social-, hälso-, veterinär- och sjukvård samt övriga ärenden, vilka icke hänför sig till någon annan avdelnings verksamhetsområde;

(1 mom. 2-5 punkterna liksom i landskapsstyrelsens framställning).

4) från näringsavdelningen, där chefen för näringsavdelningen, landskapsagronomen, landskapsforstmästaren och planläggningsinspektören är föredragande, ärenden, som angår utvecklande av näringslivet, främjandet av enskilda näringar i landskapet, planläggnings- och byggnadsverksamheten samt yrkesvägledning, sysselsättning och arbetskraft; samt

(1 mom. 5 punkten likasom i landskapsstyrelsens framställning).

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

23 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

5 kap.

Ändringssökande.

24 §.

Angående besvär över landskapsstyrelsens beslut gäller vad därom är särskilt stadgat.

--6--

6 kap.

Särskilda bestämmelser.

25 §.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

26 §.

(1 mom. likasom 27 § 1 mom. i lagutskottets betänkande).

(2 mom. likasom 28 § 2 mom. i landskapsstyrelsens framställning).

Dessutom föreslår stora utskottet vördsamt

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående andra lagförslaget i enlighet med lagutskottets betänkande, likväl sålunda att 29 § erhåller följande lydelse:

29 §.

Landskapsstyrelsen, avdelningarna vid det centrala ämbetsverket, landskapet underlydande verk och inrättningar samt underredovisare är skyldiga att tillhandahålla revisorerna alla till bokföringen hörande räkenskaper och handlingar samt även i övrigt lämna dem det bistånd som för revisionens underlättande är erforderligt.

Mariehamn, den 7 september 1971.

På stora utskottets vägnar:

Albin Johansson
Albin Johansson
ordförande

Erik Rask
./ . Erik Rask
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Alarik Häggblom, ledamöterna Gustav Adolf Boman, Olof M. Jansson, Sven Friberg, Sven Lemberg (delvis), Börje Hagström, Erik Lundqvist, Carl Karlsson och Elmer Jansson samt ersättaren Peder Söderström (delvis).